

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2546 – 2547 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. เพื่อศึกษาสถานภาพ ภาวะการมีงานทำ การประกอบอาชีพ และรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2546 – 2547
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2546 – 2547

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2546 – 2547 โดยบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม เป็นบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษ จำนวน 578 คน สาขาวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 414 คน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 211 คน สาขาวิชาศิลปศาสตร์ จำนวน 360 คน รวมทั้งสิ้น 1,563 คน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2546 – 2547 แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา
- ตอนที่ 2 การสมัครงานและการทำงาน
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

ราชภัฏสงขลา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาในวันรายงานตัวเพื่อเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารสำนักงานกิจการศึกษาระหว่างวันที่ 9 – 12 มิถุนายน 2548 เวลา 09.00 – 16.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 – 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป การสมัครงาน ภาวะการมีงานทำ ลักษณะงาน รายได้ และปัญหาในการปฏิบัติงาน หาความถี่ และค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ตามภาคการศึกษา และสาขาวิชา โดยใช้การทดสอบความแปรปรวน (F – test)

3. แบบสอบถามตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิเคราะห์เป็นรายด้าน และบรรยายเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไป การสมัครงาน ภาวะการมีงานทำ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2546 – 2547 ในภาพรวม

1.1 สถานภาพ

บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.17 เป็นบัณฑิตภาคศ.บป. สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) ร้อยละ 63.85 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด ร้อยละ 36.98 รองลงมาสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ร้อยละ 26.49

สาขาการศึกษา

บัณฑิตส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาภาคศ.บป. โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ร้อยละ 27.48 รองลงมาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ร้อยละ 24.93

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

บัณฑิตส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาภาคศ.บป. โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ร้อยละ 57.09 รองลงมาโปรแกรมวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ร้อยละ 14.19

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์

บัณฑิตส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาภาคปกติ โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ร้อยละ 34.95 รองลงมาโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ร้อยละ 10.75

สาขาวิชาศิลปศาสตร์

บัณฑิตส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาภาคศ.บป. โปรแกรมวิชาพัฒนาชุมชน ร้อยละ 48.04 รองลงมาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ร้อยละ 31.37

1.2 การหางานทำ และปัญหาที่พบในการสมัครงาน

บัณฑิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.07 สมัครงาน เป็นบัณฑิตภาคปกติ ร้อยละ 90.36 ภาคศ.บป. ร้อยละ 50.68 ส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 83.89 รองลงมา สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ร้อยละ 66.91

จำนวนแหล่งงานที่บัณฑิตสมัครมากที่สุด จำนวน 2 หน่วยงาน ร้อยละ 26.69 รองลงมา มากกว่า 4 หน่วยงาน ร้อยละ 26.60 เป็นบัณฑิตภาคปกติ ร้อยละ 48.95 ภาคศ.บป. ร้อยละ 46.52 ส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาร้อยละ 27.97 รองลงมา สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ร้อยละ 24.91

บัณฑิตใช้เวลาหางานทำ 1 – 2 เดือน มากที่สุด ร้อยละ 47.93 รองลงมา มากกว่า 4 เดือน ร้อยละ 32.61 ซึ่งมีค่าสอดคล้องกับบัณฑิตทุกภาคการศึกษา และสาขาวิชา

บัณฑิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.70 พบปัญหาในการสมัครงาน ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดคุณสมบัติเพิ่มเติม ร้อยละ 52.75 รองลงมาแหล่งงานอยู่ไกลจากภูมิลำเนา ร้อยละ 41.07 ซึ่งมีค่าสอดคล้องกับบัณฑิตทุกภาคการศึกษา และสาขาวิชา

1.3 ภาวะการมีงานทำ ลักษณะงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และปัญหาในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

บัณฑิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.03 มีงานทำ เป็นบัณฑิตภาคศ.บป. มากที่สุด ร้อยละ 87.59 ภาคปกติ ร้อยละ 81.75 บัณฑิตสาขาวิชาการศึกษามีงานทำมากที่สุด ร้อยละ 91.00 รองลงมา สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ร้อยละ 84.30

บัณฑิตส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพบริหารจัดการ ร้อยละ 30.40 รองลงมา การศึกษา ร้อยละ 28.14 ซึ่งสอดคล้องกับบัณฑิตทุกภาคการศึกษา พิจารณาตามสาขาวิชา ดังนี้

สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตส่วนใหญ่ ทำงานด้านการศึกษา ร้อยละ 57.79 รองลงมา งานบริการ ร้อยละ 11.98 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ทำงานด้านการศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 28.95 รองลงมา การบริหารการศึกษา ร้อยละ 8.22

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตส่วนใหญ่ ทำงานบริหารจัดการ ร้อยละ 69.34 รองลงมา งานบริการ ร้อยละ 17.48 โปรแกรมวิชาการศึกษาทั่วไป ทำงานบริหารจัดการ มากที่สุด ร้อยละ 55.37 รองลงมา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ร้อยละ 11.16

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตส่วนใหญ่ ทำงานบริการ ร้อยละ 26.71 รองลงมา การศึกษา ร้อยละ 19.88 โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ทำงานบริการ มากที่สุด ร้อยละ 41.86 รองลงมา วิทยาศาสตร์สุขภาพ ร้อยละ 11.63

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ บัณฑิตส่วนใหญ่ ทำงานบริการ มากที่สุด ร้อยละ 30.03 รองลงมา บริหารจัดการ ร้อยละ 29.69 โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ทำงานบริการ มากที่สุด ร้อยละ 44.32 รองลงมา การพัฒนาชุมชน ร้อยละ 32.95

บัณฑิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.94 ทำงานหน่วยงานเอกชน รองลงมา หน่วยงานรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 37.62 ซึ่งมีค่าสอดคล้องกับบัณฑิตทุกภาคการศึกษา พิจารณาตามสาขาวิชา ดังนี้

สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตส่วนใหญ่ ทำงานหน่วยงานรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 43.92 รองลงมา หน่วยงานเอกชน ร้อยละ 37.78 โปรแกรมวิชาการศึกษา ปฐมวัย ทำงานหน่วยงานรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ มากที่สุด ร้อยละ 23.38 รองลงมา อุตสาหกรรมศิลป์ ร้อยละ 13.85

สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตส่วนใหญ่ ทำงานหน่วยงานเอกชน ร้อยละ 46.13 รองลงมา หน่วยงานรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 38.68 โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ทำงานหน่วยงานเอกชน มากที่สุด ร้อยละ 48.45 รองลงมา การตลาด ร้อยละ 14.91

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ทำงานหน่วยงานเอกชน ร้อยละ 47.83 รองลงมา หน่วยงานรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 31.68 โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ทำงานหน่วยงานเอกชน มากที่สุด ร้อยละ 31.17 รองลงมา เทคโนโลยีการเกษตร ร้อยละ 18.18

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ทำงานหน่วยงานเอกชน ร้อยละ 48.68 รองลงมา หน่วยงานรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 28.33 โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ทำงาน หน่วยงานเอกชน มากที่สุด ร้อยละ 38.73 รองลงมา พัฒนาชุมชน ร้อยละ 36.62

บัณฑิตมีความเห็นว่า ความสามารถพิเศษด้านการใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์เอกสาร ช่วยให้บัณฑิตได้งานทำมากที่สุด ร้อยละ 34.48 รองลงมา ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 20.30 ซึ่ง สอดคล้องกับบัณฑิตภาคปกติ และทุกสาขาวิชา ยกเว้นบัณฑิตภาคศ.บป. มีความเห็นว่า ความสามารถพิเศษด้านการใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์เอกสาร ช่วยให้บัณฑิตได้งานทำมากที่สุด ร้อยละ 37.79 รองลงมา การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการออกแบบ ร้อยละ 17.89 และบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มีความเห็นว่า ความสามารถพิเศษด้านการใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์เอกสาร ช่วยให้บัณฑิตได้งานทำมากที่สุด ร้อยละ 37.57 รองลงมา การใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 18.55

บัณฑิตส่วนใหญ่ มีรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือน 6,000 – 8,000 บาท ร้อยละ 46.12 รองลงมา มีรายได้น้อยกว่า 6,000 บาท ร้อยละ 18.28 ซึ่งมีค่าสอดคล้องกับบัณฑิตทุกภาคการศึกษา และสาขาวิชา

บัณฑิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.67 พบปัญหาในการปฏิบัติงาน ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ งานที่ไม่สอดคล้องกับที่เรียนมา ร้อยละ 50.58 รองลงมา ความรู้ความสามารถไม่เพียงพอกับงาน ร้อยละ 19.28 ซึ่งสอดคล้องกับบัณฑิตทุกภาคการศึกษา และสาขาวิชา

บัณฑิต ร้อยละ 46.80 มีความเห็นว่า ปฏิบัติงานตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษา บัณฑิตส่วนใหญ่ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ ในระดับมาก ร้อยละ 47.71 รองลงมา ระดับปานกลาง ร้อยละ 44.70 และมีความพอใจต่อลักษณะงานที่ทำในระดับปานกลาง ร้อยละ 50.94 รองลงมา พอใจในระดับมาก ร้อยละ 44.39 ซึ่งมีค่าสอดคล้องกับทุกภาคการศึกษาและสาขาวิชา ยกเว้น บัณฑิตสาขาวิชาการศึกษา ส่วนใหญ่พอใจต่อลักษณะงานที่ทำ ในระดับมาก ร้อยละ 48.86 รองลงมา ระดับปานกลาง ร้อยละ 42.02

รายวิชาที่บัณฑิตต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดเพิ่มเติม ประกอบด้วย

ด้านภาษา คือ ภาษาอังกฤษ มากที่สุด ร้อยละ 65.23 รองลงมา ภาษาจีน ร้อยละ 21.37

ด้านคอมพิวเตอร์ คือ การใช้โปรแกรมสำนักงาน (Word, Excel, Power point, Access) มากที่สุด ร้อยละ 42.51 รองลงมา การซ่อม/ดูแล ร้อยละ 14.23

ด้านกฎหมาย คือ กฎหมายแพ่ง-อาญา มากที่สุด ร้อยละ 42.11 รองลงมา กฎหมายแรงงาน ร้อยละ 28.94

ด้านอื่น ๆ คือ การสอน มากที่สุด ร้อยละ 46.94 รองลงมา พิมพ์ดีด ร้อยละ 32.48

2. คุณลักษณะของบัณฑิตในทัศนะของบัณฑิต

บัณฑิตประเมินคุณลักษณะของตนเอง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57 - 4.28$) เกือบทุกรายการ โดย 5 อันดับแรก คือ มีความซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบ มีความขยัน ใฝ่เรียนและอดทนไม่ย่อท้อ ยกเว้น ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) ซึ่งมีค่าสอดคล้องกับบัณฑิตทุกภาคการศึกษา และสาขาวิชา

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะของบัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต จำแนกตามภาคการศึกษา และสาขาวิชา

3.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะของบัณฑิตในทัศนะของบัณฑิตภาคปกติ ภาคศ.บป. พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะของบัณฑิตโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. มีความรู้ลึกซึ้งในสาขาวิชาที่เรียน
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ
4. สามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารได้เป็นอย่างดี

3.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะของบัณฑิตในทัศนะของบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะของบัณฑิต โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 13 ข้อ ดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์
2. มีความเสียสละ
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. มีความขยัน ใฝ่เรียนและอดทนไม่ย่อท้อ
5. มีความรู้ลึกซึ้งในสาขาวิชาที่เรียน
6. มีความเชื่อมั่นตนเอง กล้าคิด กล้าทำ
7. มีมนุษยสัมพันธ์และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
8. มีความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

9. เป็นคนใฝ่รู้และสามารถแสวงหาความรู้
10. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล
11. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
12. สามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารได้เป็นอย่างดี
13. สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

4. สรุปข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของบัณฑิต

ด้านหลักสูตร

1. การเพิ่มวิชา ควรเพิ่มวิชาเลือกให้มีความหลากหลาย โดยเฉพาะ วิชาฝึกปฏิบัติ ทักษะการใช้ภาษา การใช้คอมพิวเตอร์ กฎหมาย ความปลอดภัยในการทำงาน และสิ่งแวดล้อม (วิทยาศาสตร์)
2. การพัฒนาหลักสูตร ควรเพิ่มโปรแกรมวิชา และเพิ่มรายวิชา เฉพาะด้านในแต่ละโปรแกรมวิชา ลดรายวิชาที่ไม่เกี่ยวข้องลง เพื่อให้หลักสูตรเทียบเท่ากับ หลักสูตรของมหาวิทยาลัย
3. การปรับหลักสูตร ควรปรับหลักสูตรให้มีเนื้อหาทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในยุคข้อมูลข่าวสาร และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. การจัดอาจารย์ผู้สอน ควรจัดอาจารย์ที่มีความรู้ ความชำนาญ ตรงสาขาวิชา และสอนนักศึกษาอย่างเข้มงวด
2. การมีส่วนร่วม ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ร่วมแสดงความคิดเห็น ฝึกให้กล้าแสดงออก สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และอาจารย์ควรมีเวลา ให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่นักศึกษา
3. การจัดสื่อการสอน ควรสื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย จัดกิจกรรมที่หลากหลาย นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริง และสามารถใช้เครื่องมือที่ทันสมัย ได้อย่างถูกวิธี รวมทั้งการฝึกปฏิบัติงานนอกสถานที่

ด้านการบริหารจัดการ

1. ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรเข้มงวดกับนักศึกษาในเรื่อง การแต่งกาย ตามระเบียบ อบรมมารยาท ความสะอาด จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น
2. มหาวิทยาลัยควรจัดสถานที่ให้นักศึกษาได้เล่นกีฬามากขึ้น ควรปรับปรุงลิฟต์อาคารอำนวยการ (อาคาร 48) และดูแลความสะอาดของอาคารสถานที่ต่าง ๆ เช่น อาคารเรียน ห้องน้ำ เป็นต้น
3. มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงระบบการให้บริการต่าง ๆ โดยเฉพาะ การประชาสัมพันธ์ ให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทันสมัย บุคลากร เจ้าหน้าที่ ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส พุดจาไพเราะ เต็มใจให้บริการ
4. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารมหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่น่าเสนอ ดังกล่าว มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

ภาวะการมีงานทำ และการหางานงานทำ

ผู้สำเร็จการศึกษา มีงานทำ ร้อยละ 85.03 เป็นภาคศ.บป. ร้อยละ 87.59 ซึ่งส่วนใหญ่มีงานทำอยู่แล้ว สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาภาคศ.บป. สมัครงาน ร้อยละ 50.68 แสดงว่าผู้สำเร็จการศึกษาบางส่วน ต้องการเปลี่ยนงานใหม่ เพื่อความก้าวหน้า ผลประโยชน์ ตอบแทนที่สูงตามวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น หรือต้องการงานที่มีความมั่นคงมากขึ้น

ผู้สำเร็จการศึกษา ใช้ระยะเวลาในการหางานจนได้งานทำ 1 – 2 เดือน มากที่สุด โดยสาขาวิชาการศึกษา มีงานทำมากที่สุด ร้อยละ 91.00 รองลงมา สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ทำงานหน่วยงานเอกชน ร้อยละ 43.94 รองลงมา หน่วยงานรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ และประกอบกิจการส่วนตัว/อาชีพอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ปีการศึกษา 2543 – 2544 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาใช้ระยะเวลา ในการสมัครงาน น้อยกว่า 3 เดือน ร้อยละ 63.70 และผลการวิจัยของพูลสวัสดิ์ ฉันทธำรงศิริ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏภูเก็ต ปีการศึกษา 2543 – 2544 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา มีงานทำ ร้อยละ 84.98 สาขาวิชาการศึกษา มีงานทำมากที่สุด รองลงมา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานเอกชน รองลงมา

หน่วยงานราชการ และประกอบอาชีพอิสระ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรณวิภา จัตุชชัย และคณะ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และแนวโน้ม การให้บริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับอุดมศึกษาในชุมชนระบบเมือง กรุงเทพมหานคร ช่วงปี 2545 - 2549 พบว่า สถานประกอบการ/หน่วยงาน ส่วนใหญ่ มีบุคลากรเพียงพอแล้ว บุคลากรที่ต้องการเพิ่ม 5 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ ช่างเครื่อง - ช่างก่อสร้าง ประชาสัมพันธ์ และฝ่ายขาย ข้อค้นพบดังกล่าว เป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน ที่องค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานราชการ มีนโยบายลดอัตรากำลัง เพื่อลดค่าใช้จ่าย โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน และอายุตามเกณฑ์ที่กำหนด มีสิทธิลาออกก่อนเกษียณอายุงาน และมีเงินค่าทดแทนให้ส่วนหนึ่ง ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ เป็นผู้มีอัตราเงินเดือนในระดับสูง และองค์กรดังกล่าวจะจ้างคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่แทน เนื่องจากอัตราเงินเดือนต่ำกว่า ผลจากนโยบายดังกล่าว บุคลากรทางการศึกษา ได้ลาออกจากการ ทำงานเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องรับสมัครผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ทดแทนส่วนหนึ่ง ดังนั้น บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงมีโอกาสได้งานทำสูงสุด

ปัญหาในการสมัครงาน

ผู้สำเร็จการศึกษาพบปัญหามากที่สุด คือ ขาดคุณสมบัติเพิ่มเติม โดยเฉพาะ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาศิลปศาสตร์ ร้อยละ 55.84 และร้อยละ 54.89 ตามลำดับ ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สถานภาพ และคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2542 - 2543 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ พบปัญหาในการสมัครงาน คือ ขาดคุณสมบัติเพิ่มเติมนอกเหนือจาก สาขาที่เรียนมา ได้แก่ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีต่าง ๆ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เป็นไปอย่างฉับไว ผู้สำเร็จการศึกษา ทุกสาขาวิชาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เพื่อแสวงหาความรู้ และพัฒนาทักษะให้ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งเป็นการปลูกฝังคุณลักษณะทางด้านวิชาการที่จำเป็นและสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง

รายได้และปัญหาในการปฏิบัติงาน

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 6,000 – 8,000 บาท ร้อยละ 46.12 รอลงมา มีรายได้น้อยกว่า 6,000 บาท ร้อยละ 18.28 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2542 – 2543 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.20 มีรายได้ระหว่าง 6,000 – 8,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 27.90 รายได้ต่ำกว่า 6,000 บาทต่อเดือน แสดงว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ส่วนใหญ่มีรายได้สอดคล้องกับวุฒิการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษา พบปัญหาในการปฏิบัติงาน มากที่สุด คือ งานที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ในสาขาวิชาที่สำเร็จมา ร้อยละ 50.58 รอลงมา ปัญหาความรู้ความสามารถไม่เพียงพอกับงาน ร้อยละ 19.28 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ปีการศึกษา 2543 – 2544 พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการทำงาน คือ วิชาที่เรียนไม่สอดคล้องกับตำแหน่งงาน รอลงมา ปัญหาเพื่อนร่วมงาน และความสามารถไม่เพียงพอสำหรับตำแหน่งงาน และสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สถานภาพ และคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา 2543 – 2544 สรุปว่า บัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ พบปัญหาในการทำงาน มากที่สุด คือ งานที่ไม่สอดคล้องกับโปรแกรมวิชาที่เรียนมา รอลงมา ความรู้ความสามารถไม่เพียงพอกับงาน ปัญหาที่พบดังกล่าว แสดงว่า ลักษณะการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันนี้ ส่งผลให้มีการแข่งขันในการดำเนินงาน โดยเฉพาะการระดมทุนทางธุรกิจเพิ่มมากขึ้น นั่นคือในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะความรู้ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรกล ที่ทันสมัย ในงานแต่ละชนิด ซึ่งอุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าว มีเทคนิคและวิธีการใช้ที่พัฒนาและปรับปรุงให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคของเทคโนโลยี ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษา จำเป็นต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนเนื้อหาในรายวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งบัณฑิตต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาเพื่อพัฒนาตนเองให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการสมัยใหม่ และพยายามฝึกปฏิบัติจนสามารถนำความรู้ดังกล่าว ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังเป็นการพัฒนาคุณสมบัติของบัณฑิตให้มีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

ความรู้พิเศษที่ช่วยให้ได้งานทำ และช่วยในการทำงาน

ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขาวิชา ให้ความสำคัญกับความรู้พิเศษด้านภาษา และ คอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ความสามารถด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษมากที่สุด ร้อยละ 65.23 รองลงมาเป็นภาษาจีน ร้อยละ 21.37 สำหรับ ด้านคอมพิวเตอร์ ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำนักงาน ซึ่ง ประกอบด้วย Word , Excel , Power point , Access มากที่สุด ร้อยละ 42.51 เนื่องจากผู้สำเร็จ การศึกษาเห็นว่า ความรู้พิเศษดังกล่าว เอื้อประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา 2539 – 2540 (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า สถาบันควรจัด อบรมเพิ่มเติมความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษ ให้สามารถนำไปปฏิบัติจริง ทั้งนี้ โปรแกรมวิชาภาษาต่างประเทศ และศูนย์คอมพิวเตอร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาก็ได้มีการ จัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ด้านภาษาและคอมพิวเตอร์ให้กับนักศึกษาอยู่เสมอ แต่จากผลการวิจัย ครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการฝึกอบรมเพิ่มเติมยังไม่เพียงพอที่ ผู้สำเร็จการศึกษาจะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม

คุณลักษณะของบัณฑิต

ผู้สำเร็จการศึกษา ประเมินคุณลักษณะของตนเอง ส่วนใหญ่มีในระดับมาก 5 อันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์ มนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบ ความขยัน ใฝ่เรียนและอดทนไม่ย่อท้อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2545 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ผู้สำเร็จ การศึกษา มีความคิดเห็นว่า ตนเองมีคุณลักษณะต่าง ๆ ในระดับมา 5 อันดับแรก ได้แก่ ความ ซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ความขยัน ใฝ่เรียนและอดทนไม่ ย่อท้อ มนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะด้าน บุคลิกภาพ และคุณลักษณะทางด้านคุณธรรม แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำเป็นต้องพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะทางด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการเพิ่มมาก ขึ้นอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจมากกว่าปัจจุบัน เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ประกอบการ หรือผู้จ้างงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาวิจัยติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา จากผู้บังคับบัญชาหรือผู้จ้างงาน เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน และสภาพการณ์ปัจจุบัน

2. มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพิ่มความรู้ความสามารถทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ ให้กับนักศึกษาอย่างทั่วถึง และควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับทดสอบคุณลักษณะด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ หรือคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ซึ่งนักศึกษาทุกคนต้องผ่านก่อนสำเร็จการศึกษา

3. มหาวิทยาลัยควรเตรียมความพร้อมด้านศักยภาพของทรัพยากรและบุคลากรที่สอดคล้องและเหมาะสมแก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น

